

موسسه عالی فقه و علوم اسلام

تحت اشراف مقام معظم رهبری مدظله العالی

دفترچه راهنمای پذیرش

سال تحصیلی ۱۴۰۲ - ۱۴۰۱

فهرست

- مقدمه ۴
- الف) پذیرش مقطع سطح عالی: ۴
- شرایط پذیرش: ۴
 - ثبت نام: ۶
 - مصاحبه: ۶
 - منابع مصاحبه علمی و محدوده آن: ۶
- ب) پذیرش مقطع خارج عمومی: ۷
- شرایط پذیرش: ۷
 - ثبت نام: ۸
 - مصاحبه: ۸
 - منابع مصاحبه علمی و محدوده آن: ۸
- ج) پذیرش مقطع خارج تخصصی: ۹
- شرایط پذیرش: ۱۰
 - ثبت نام: ۱۰
 - مصاحبه: ۱۰
- د) راهبرد کلان آموزشی و پژوهشی موسسه عالی فقه و علوم اسلامی ۱۱
- توانمندی‌های فارغ التحصیلان ۱۲
 - نظام تحصیلی ۱۲
 - سیاست پذیرش ۱۳
 - نظام آموزشی ۱۳
 - مقاطع آموزشی و پژوهشی ۱۴
 - حمایت‌ها ۱۷

وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرْنَا مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ

سوره توبه (آیه ۱۲۲)

امام خمینی تفتازانی (مشهور روحانیت ۳ اسفند ۶۷): یک مجتهد باید زیرکی و هوش و فراست هدایت یک جامعه بزرگ اسلامی و حتی غیر اسلامی را داشته باشد و علاوه بر خلوص و تقوا و زهدی که در خورشان مجتهد است، واقعاً مدیر و مدبر باشد. حکومت در نظر مجتهد واقعی فلسفه عملی تمامی فقه در تمامی زوایای زندگی بشریت است، حکومت نشان دهنده جنبه عملی فقه در برخورد با تمامی معضلات اجتماعی و سیاسی و نظامی و فرهنگی است، فقه، تئوری واقعی و کامل اداره انسان از گهواره تا گور است. هدف اساسی این است که ما چگونه می‌خواهیم اصول محکم فقه را در عمل فرد و جامعه پیاده کنیم و بتوانیم برای معضلات جواب داشته باشیم و همه ترس استکبار از همین مساله است که فقه و اجتهاد جنبه عینی و عملی پیدا کند و قدرت برخورد در مسلمانان به وجود آورد.

مقام معظم رهبری مدظله العالی (در جمع اساتید و طلاب موسسه عالی فقه و علوم اسلامی): این [نظام] باید اداره بشود با اسلام، با فکر اسلامی. فکر اسلامی در جنبه‌ی عملی، همان فقه اسلام است؛ آنچه زندگی را اداره میکند، عملاً فقه ما است؛... این حوزه میتواند همه‌ی نیازهای یک نظام اسلامی را، جامعه‌ی اسلامی را برآورده کند. حوزه این توان را دارد، سبک کار در حوزه و سبک تحقیق در حوزه جوری بوده که دقت نظر و ژرف‌نگری و عمق‌یابی جزو طبیعت کار حوزه است؛ و این جزو امتیازات ما است و حوزه میتواند این کار را انجام بدهد.

بیت

مقدمه

با توفیق الهی و در ظل عنایات حضرت ولی عصر (عجل الله تعالی فرجه) موسسه عالی فقه و علوم اسلامی به منظور تربیت فقیهان و محققان برخوردار از توانائی تولید علم و نظریه در تخصص های فقهی مورد نیاز جامعه و نظام اسلامی، برای سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ از بین طلاب واجد شرایط در سه مقطع ذیل اقدام به پذیرش می نماید:

۱. سطح عالی (پایه ۷ تا ۱۰)

۲. خارج عمومی

۳. خارج تخصصی در ۶ رشته:

❖ فقه اقتصاد

❖ فقه جزا

❖ فقه خانواده

❖ فقه سیاسی

❖ فقه تربیت

❖ فقه معاملات

الف) پذیرش مقطع سطح عالی:

داوطلبانی که آخرین پایه تحصیلی خود را تا نیمه شهریور ۱۴۰۱ به اتمام می‌رسانند می‌توانند در این مقطع ثبت نام نمایند.

هدف دوره:

هدف آماده نمودن طلاب برای ورود به دوره خارج عمومی موسسه می باشد که برای تربیت فقیهان و محققان برجسته‌ی مورد نیاز جامعه و نظام اسلامی برنامه ریزی شده است.

ویژگی ها و امتیازات:

۱. اتمام دوره سطح عالی در چهار سال
۲. برگزاری روزی سه درس اصلی با محوریت محتوای رسمی پایه ها
۳. استفاده از اساتید با تجربه، برجسته و موفق
۴. برگزاری کلاسها با تعداد محدود طلاب
۵. مشاوره، هدایت و راهنمایی تحصیلی توسط اساتید توانمند و با تجربه
۶. تقویت مهارتهای پژوهشی، آموزش زبان عربی و دروس تکمیلی
۷. داشتن برنامه های تربیتی، فرهنگی، مهارتی، اردویی و تفریحی و مشاوره برای طلاب و خانواده های آنان
۸. تأمین کمک هزینه تحصیلی مناسب
۹. تأمین حجره برای طلاب مجرد

برخی سیاستها:

۱. اهتمام به تقویت فضای معنوی و تعهد انقلابی.
۲. اهتمام به ارتقای توانمندی پژوهشی.
۳. ایجاد فضای علمی و تحقیقی مناسب و پویا برای طلاب.

شرایط پذیرش :

- پایبندی به ارزشهای دینی و اخلاق اسلامی
- اعتقاد و التزام به نظام مقدس اسلامی و ولایت فقیه
- آمادگی برای تلاش علمی شایسته و حضور تمام وقت در برنامه های مؤسسه
- اتمام آخرین پایه تحصیلی تا نیمه شهریور ۱۴۰۱
- داشتن معدل کل حداقل ۱۷ به بالادر سطح ۱ و در هر یک از پایه های ۷، ۸ و ۹؛
- حداکثر سن متقاضیان پایه ۷: سیکل ۲۲ سال، دیپلم ۲۵ سال، کارشناسی ۲۸ سال (به حداکثر سن متقاضیان پایه ۸ یکسال، پایه ۹ دو سال و پایه ۱۰ سه سال اضافه می شود).
- موفقیت در آزمون جامع مراکز فقهی برای متقاضیان پایه ۷ و موفقیت در مصاحبه اولیه برای متقاضیان پایه ۸، ۹ و ۱۰.
- موفقیت در مصاحبه علمی و عمومی مؤسسه
- تعهد به اتمام دوره

قابل ذکر است، متقاضیان زیر از آزمون جامع یا مصاحبه اولیه معاف بوده و با مصاحبه علمی و عمومی پذیرش می شوند.
الف: دارندگان معدل کل ۱۹ به بالا در سطح ۱ و معدل ۱۸ به بالا در پایه های ۷، ۸ و ۹.
ب: طلاب استعداد برتر الف دارای پرونده فعال در مرکز نخبگان

ثبت نام:

۱. ثبت نام داوطلبان از طریق سامانه پذیرش موسسه عالی فقه و علوم اسلامی به نشانی www.reg.mfos.ir به صورت اینترنتی و تکمیل فرم ثبت نام و بارگذاری مدارک انجام می پذیرد.

۱. زمان ثبت نام از چهارشنبه ۱۴۰۰/۱۲/۱۱

۲. متقاضیان تحصیل در پایه ۷ (به استثنای طلاب معاف از آزمون جامع) علاوه بر ثبت نام در پایگاه موسسه، ضروری است به منظور شرکت در آزمون جامع، در پایگاه سنجش و پذیرش حوزه های علمیه ثبت نام کنند.

مدارک مورد نیاز:

۱. تصویر کارت ملی
۲. گواهی ارزیابی جامع از مرکز مدیریت حوزه علمیه
۳. یک قطعه عکس جدید
۴. گواهی استعداد برتر الف از مرکز نخبگان (برای معاف شدن از آزمون جامع و مصاحبه اولیه)

مصاحبه:

کلیه متقاضیان پایه ۸، ۹ و ۱۰ و نیز طلاب معاف از آزمون جامع از ۱۵ اسفند ۱۴۰۰ به مصاحبه دعوت میشوند و پذیرفته شدگان آزمون جامع از اول خرداد ۱۴۰۱ به مصاحبه علمی دعوت می شوند.

منابع مصاحبه علمی و محدوده آن:

پایه ۷: همان منابع و محدوده های فقه و اصول آزمون جامع است.

پایه ۸:

۱. فقه: مکاسب شیخ انصاری (چاپ کنگره):
 - ج ۱، از اول مستثنیات، ص ۴۷ تا النوع الثانی مما یحرم التکسب به، ص ۱۰۷ (۶۰ صفحه).
 - ج ۲، از اول کذب (مساله ۱۸)، ص ۱۱ تا آخر معونه الظالمین (مساله ۲۲)، ص ۵۹ (۴۸ صفحه).
۲. اصول: رسائل جلد ۱:
 - از تنبیهات قطع، ص ۳۷ تا اول بحث ظن، ص ۱۰۲ (۶۵ صفحه).
 - از ادله مجوزین حجیت خبر واحد، ص ۲۵۴ تا اول سنت، ص ۲۹۶ (۴۲ صفحه).

پایه ۱۰ و ۹ :

۱. فقه: مکاسب شیخ انصاری (چاپ کنگره):

- ج ۳، از اول «بیع» ص ۷، تا «التنبیه علی امور» ص ۶۶ (۵۹ صفحه).
- ج ۳، از «احکام المقبوض بالعقد الفاسد»، ص ۱۸۰ تا «السابع ضمان القیمی» ص ۲۴۰ (۶۰ صفحه).

۲. اصول: رسائل (چاپ کنگره):

- ج ۲، از «المقصد الثالث فی الشک، ص ۹ تا اول « ادله القول بالاحتیاط» ص ۶۲ (۵۳ صفحه).
- ج ۳، از ابتدای تنبیهات استصحاب، ص ۱۹۱ تا پایان تنبیه هفتم ص ۲۵۴. (۶۳ صفحه).

ب) پذیرش مقطع خارج عمومی:

داوطلبانی که حداقل پایه دهم تحصیلی خود را به اتمام رسانده اند می توانند در این مقطع ثبت نام نمایند.

هدف دوره:

هدف تربیت فقیهان و محققان برجسته و زمینه سازی برای تولید علم مورد نیاز جامعه و نظام اسلامی و آماده نمودن طلاب برای ورود به رشته فقه های تخصصی موسسه می باشد.

ویژگی ها و امتیازات :

۱. استفاده از اساتید با تجربه، برجسته و موفق
۲. برگزاری کلاسها با تعداد محدود طلاب
۳. بهره گیری از روش های آموزشی فعال، پژوهش محور، موثر و کارآمد
۴. مشاوره، هدایت و راهنمایی تحصیلی توسط اساتید توانمند و با تجربه
۵. ارائه مهارت های پژوهشی، آموزش زبان انگلیسی و دروس تکمیلی
۶. داشتن برنامه های تربیتی، فرهنگی، مهارتی، اردویی و تفریحی و مشاوره برای طلاب و خانواده های آنان
۷. تأمین کمک هزینه تحصیلی مناسب
۸. تأمین حجره برای طلاب مجرد

برخی سیاست ها:

۱. اهتمام به تقویت فضای معنوی و تعهد انقلابی
۲. اهتمام به ارتقای توانمندی پژوهشی
۳. ایجاد فضای علمی و تحقیقی مناسب و پویا برای طلاب

شرایط پذیرش:

- پایبندی به ارزشهای دینی و اخلاق اسلامی.
- اعتقاد و التزام به نظام مقدس اسلامی و ولایت فقیه.
- آمادگی برای تلاش علمی شایسته و حضور تمام وقت در برنامه های مؤسسه.
- اتمام پایه ۱۰ تا نیمه شهریور ۱۴۰۱.
- داشتن معدل کل ۱۷ به بالا در سطح یک و سطح عالی.
- داشتن حداکثر سن: مدرک سیکل ۲۶ سال، دیپلم ۲۹ سال، کارشناسی ۳۲ سال.
- موفقیت در مصاحبه اولیه، علمی و عمومی مؤسسه.
- تعهد به اتمام دوره

ثبت نام:

۱. ثبت نام داوطلبان از طریق سامانه پذیرش مؤسسه عالی فقه و علوم اسلامی به نشانی www.reg.mfos.ir به صورت اینترنتی و تکمیل فرم ثبت نام و بارگذاری مدارک انجام می پذیرد.

۲. زمان ثبت نام از چهارشنبه ۱۴۰۰/۱۲/۱۱

مدارک مورد نیاز:

۱. تصویر کارت ملی
۲. گواهی ارزیابی جامع از مرکز مدیریت حوزه علمیه
۳. یک قطعه عکس جدید

مصاحبه:

فضای واجد شرایط از ۱۵ اسفند ۱۴۰۰ به مصاحبه اولیه و علمی دعوت میشوند.

منابع مصاحبه علمی و محدوده آن:

۱. فقه: مکاسب شیخ انصاری (چاپ کنگره):
 - ج ۵، از اول «خيار شرط» ص ۱۱۱ تا آخر «خيار غبن» ص ۲۱۶. (۱۰۵ صفحه).
 - ج ۶، از اول «شروط صحت شرط» ص ۱۵ تا اول «حکم شرط فاسد» ص ۸۹. (۷۴ صفحه).
۲. اصول: کفایه (چاپ کنگره):
 - ج ۱، مبحث «عام و خاص» از ص ۲۹۵ تا ص ۳۳۳، (۳۸ صفحه).
 - ج ۲، مبحث «حجیت خبر واحد» از ص ۶۶ تا ص ۸۷ (۲۱ صفحه).
 - ج ۲، از اول «تنبيهات استصحاب» ص ۲۲۹ تا ابتدای «تمه» ص ۲۶۲ (۳۳ صفحه)

ج) پذیرش مقطع خارج تخصصی

این برنامه به دانش پژوهانی اختصاص دارد که پس از گذراندن حداقل ۴ سال خارج فقه و اصول در خارج از موسسه، علاقمند ورود به برنامه فقه های تخصصی هستند.

فارغ التحصیلان این دوره ها ان شاءالله توان انجام امور ذیل را دارا خواهند بود:

۱. استنباط احکام فقهی و مسائل مستحدثه و نو پدید در حوزه تخصصی
۲. تحلیل موضوعات مستحدث و مسائل فقهی جدید
۳. انجام پژوهش های نوین و تالیف مقاله، رساله و کتاب تخصصی در حوزه های مرتبط با رشته
۴. تدریس اجتهادی ابواب مرتبط با رشته
۵. مشارکت در تهیه قوانین و مقررات مورد نیاز نظام اسلامی
۶. حضور مؤثر در شوراهای فقهی نهادهای نظام اسلامی و ارائه مشاوره به آنها

ویژگی ها و امتیازات :

۱. تکیه بر روش اجتهاد جواهری در دروس خارج فقه های تخصصی
۲. آموزش دروس آکادمیک مورد نیاز هر رشته
۳. استفاده از اساتید با تجربه، مبرز و موفق حوزه و دانشگاه
۴. بهره گیری از روش های آموزشی فعال، پژوهش محور، موثر و کارآمد
۵. فراهم نمودن بایسته های لازم برای پژوهش های تخصصی فقهی و ارائه ان در قالب تحقیقات، مقالات و رساله ها و پایان نامه های علمی
۶. بهرمندی از نشست ها و حلقه های علمی تخصصی
۷. امکان ادامه تحصیل در پژوهشکده فقه های تخصصی در صورت کسب توانمندی و شایستگی های لازم
۸. داشتن برنامه های تربیتی، فرهنگی، اردویی، مهارتی و تفریحی و مشاوره برای طلاب و خانواده های آنان
۹. تأمین کمک هزینه تحصیلی مناسب

برخی سیاست ها:

۱. اهتمام به تقویت فضای معنوی و تعهد انقلابی
۲. اهتمام جدی بر دروس فقه و اصول و ارتقای توانمندی اجتهادی
۳. ایجاد فضای علمی و تحقیقی مناسب و پویا برای طلاب

شرایط پذیرش:

- پایبندی به ارزشهای دینی و اخلاق اسلامی
- اعتقاد و التزام به نظام مقدس اسلامی و ولایت فقیه
- آمادگی برای تلاش علمی شایسته و حضور تمام وقت در برنامه های مؤسسه
- داشتن حداقل ۴ سال سابقه موفق در درس خارج فقه و اصول
- داشتن حداکثر سن: سیکل ۳۱ سال، دیپلم ۳۴ سال، کارشناسی ۳۶ سال.
- موفقیت در مصاحبه علمی و عمومی
- تعهد به اتمام دوره

ثبت نام:

۳. ثبت نام داوطلبان از طریق سامانه پذیرش موسسه عالی فقه و علوم اسلامی به نشانی www.reg.mfos.ir به صورت اینترنتی و تکمیل فرم ثبت نام و بارگذاری مدارک انجام می پذیرد.

۴. زمان ثبت نام از چهارشنبه ۱۴۰۰/۱۲/۱۱

مدارک مورد نیاز:

۱. تصویر کارت ملی
۲. گواهی ارزیابی جامع از مرکز مدیریت حوزه علمیه (شامل معدل سطح یک و سطح عالی و نمرات مصاحبه های خارج مرکز مدیریت)
۳. تاییدیه سنوات شرکت در درس خارج (حداقل چهار سال)
۴. یک قطعه عکس جدید

مصاحبه:

فضای واجد شرایط از ۱۵ اسفند ۱۴۰۰ به مصاحبه اولیه و علمی دعوت میشوند.

مصاحبه علمی در دو مرحله **عمومی** و **تخصصی** انجام می شود:

مرحله عمومی: ارزیابی توانمندی فقهی و اصولی متقاضیان بدون توجه به رشته تخصصی از کتاب الطهاره جواهر، کتاب البیع

حضرت امام قدس سره و مناہج الوصول امام قدس سره با اولویت موضوعات مفاهیم، عام و خاص و مطلق و مقید .

مرحله تخصصی: ارزیابی توانمندی متقاضیان پذیرفته شده مرحله اول، در رشته فقه های درخواستی توسط گروه مربوطه .

باسمه تعالی

راهبرد کلان آموزشی و پژوهشی موسسه عالی فقه و علوم اسلامی

تحت اشراف مقام معظم رهبری مدظله

مؤسسه عالی فقه و علوم اسلامی، با نظر مبارک مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و با هدف تربیت فقیهان متخصص برای پاسخ‌گویی به نیازهای فقهی نظام اسلامی و جامعه امروز بشری و کمک به تولید علم و نظریه‌های نوین در عرصه‌های مختلف فقه اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی تأسیس شده است. تحقق این هدف نیازمند پیدایش جریان علمی نو و زاینده در چهارچوب نظام علمی و آموزشی متقن حوزه‌های علمیه است، به گونه‌ای که حوزه‌های علمیه به جای برخورد انفعالی با مسائل مستحدثه، به باز کردن مسیرهای تازه‌ای برای حل مسائل جامعه و نظام، بر اساس شریعت اسلام و مکتب اهل بیت (علیهم السلام) بیندیشند.

راه‌اندازی مدرسه فقه‌های تخصصی بر مبنای اجتهاد جواهری مبتنی بر اندیشه‌های حضرت امام (ره) و رهبر معظم انقلاب (مدظله) و همسو با دیدگاه مراجع تقلید و بزرگان حوزه (حفظهم الله) به منظور تربیت فضایی برجسته‌ای که توان تولید علم و نظریه فقهی در زمینه مسائل مورد ابتلای جامعه و نظام اسلامی را داشته باشند از راه کارهای موثر برای تحقق هدف فوق مورد توجه این موسسه قرار گرفته است.

بر اساس راهبرد فوق، مؤسسه فقه و علوم اسلامی اقدام به برنامه‌ریزی آموزشی و پژوهشی برای فقه‌های تخصصی نموده است. مطابق این برنامه، طلاب از آغاز ورود به دوره خارج، تمام توان خود را صرف تحصیل و فراگیری فقه و اصول و سایر دانش‌های مورد نیاز، برای دست یافتن به توانایی پژوهش و تولید علم در عرصه‌های تخصصی فقهی می‌نمایند. دانش‌پژوهانی که با موفقیت مقاطع آموزشی را طی نمایند با کسب بنیه اجتهادی با ورود به «دوره عالی پژوهشی» به عرصه پژوهش‌های عمیق فقهی گام نهاده و توان تولید علم و نظریه را در خود به فعلیت خواهند رساند.

توانمندی های فارغ التحصیلان

فارغ التحصیلان دوره های آموزشی و پژوهشی موسسه با استمداد از عنایات الهی، به توانمندی های ذیل دست خواهند یافت:

- * توانمندی استنباط احکام فقهی و مسائل مستحدثه در حوزه تخصصی؛
- * توان تحلیل موضوعات مستحدث و مسائل فقهی جدید؛
- * تدریس اجتهادی ابواب و مباحث فقهی متعارف و مستحدث؛
- * پژوهش و تألیف در حوزه های مرتبط با تخصص؛
- * توانایی مشارکت در تهیه قوانین و مقررات مورد نیاز نظام اسلامی؛
- * توانمندی حضور مؤثر در شوراهای فقهی نهادهای گوناگون نظام اسلامی.

نظام تحصیلی

نظام درسی مؤسسه، همسو با نظام آموزشی حوزه و با بهره گیری از ابزارها و شیوه های نوین خواهد بود. تأمین مدارک دانشگاهی برای طلاب، مورد نظر مؤسسه نبوده ولی دستیابی دانش پژوهان به مدارج عالی علمی حوزه و تدوین رساله های سطوح ۳ و ۴ و هدایت آنها در مسیر رشته فقه های تخصصی مورد تاکید بوده و حمایت های لازم از دانش پژوهان به عمل خواهد آمد.

اصول مورد توجه در برنامه ریزی آموزشی و پژوهشی مؤسسه به این شرح می باشد:

- * تمرکز جدی بر دروس فقه و اصول در طول دوره؛
- * رویکرد تخصصی به فقه؛
- * اهتمام به امر پژوهش در تمام مقاطع؛
- * آموزش دروس آکادمیک مرتبط با رشته فقه تخصصی؛
- * آموزش دروس تکمیلی حوزوی، دروس مبانی اندیشه اسلامی، دروس عمومی مورد نیاز و تقویت مهارت های آموزشی و پژوهشی لازم؛
- * فعالیت علمی تمام وقت و به حداقل رساندن تعطیلات و استفاده مفید از ایام تابستان؛
- * فراهم نمودن امکانات آموزشی و پژوهشی مناسب.

سیاست پذیرش

سیاست مؤسسه، پذیرش طلاب مستعد، پرتلاش و دارای ویژگی‌های شخصیتی مطلوب است و از آنجا که برنامه تحصیلی مدرسه، برنامه‌ای تمام‌وقت و پُر حجم خواهد بود، به آمادگی جسمی و روحی، شرایط مناسب خانوادگی و انگیزه قوی برای تلاش علمی سخت‌کوشانه در عرصه فقه‌های تخصصی نیازمند است. این مؤسسه، در قبال تلاش مجدانه طلاب، به فراهم‌سازی بسترهای رشد علمی و تهیه امکانات لازم مادی و ایجاد فضای مناسب تربیتی و اخلاقی برای آنان و خانواده‌هایشان در حد ممکن و متعارف حوزه متعهد می‌باشد.

بر اساس سیاست فوق، داوطلبان حضور در مؤسسه باید از شرایط ذیل برخوردار باشند:

- * اعتقاد و التزام به نظام مقدس جمهوری اسلامی و صلاحیت‌های لازم فکری و اخلاقی
- * دارا بودن انگیزه و توانایی برای کار متمرکز فقهی با رویکرد تخصصی؛
- * آمادگی جهت حضور فعال و منضبط در برنامه‌های مؤسسه؛
- * عدم اشتغال به فعالیت‌های اجرایی و علمی خارج از مؤسسه؛

نظام آموزشی

دانش‌پژوهان، برای پایه‌های ۹ و ۱۰ و یا برای مقطع خارج عمومی پذیرش می‌شوند و پس از اتمام این دو مقطع، وارد «مدرسه عالی فقه‌های خارج تخصصی» می‌شوند. فارغ‌التحصیلان پس از اتمام مقاطع آموزشی، برای یک دوره عالی پژوهشی پذیرش شده و به عنوان «همکار پژوهشی» در مؤسسه به پژوهش‌های ناظر به تولید علم در عرصه تخصص فقهی خود خواهند پرداخت.

مقاطع آموزشی و پژوهشی

مقاطع تحصیلی مؤسسه، به شرح ذیل است:

۱. مقطع تمهیدی

برنامه اصلی مؤسسه، از دوره خارج آغاز می‌شود؛ ولی به منظور آماده سازی طلاب مستعد برای ورود به دوره خارج مؤسسه، «مقطع تمهیدی» برای پذیرش طلاب از پایه ۹ تاسیس شده است. در این مقطع، دروس جاری حوزه فقه و اصول، دروس تکمیلی، عمومی و پایه و مهارت‌های مورد نیاز آموزش داده می‌شود.

۲. مقطع خارج عمومی

طلاب پس از اتمام مقطع تمهیدی برای ورود به «مقطع خارج عمومی» پذیرش می‌شوند و طی یک دوره ۴ ساله با شرکت در دروس خارج فقه و اصول مبانی استنباط و اجتهاد را فرا گرفته و آماده ورود به دوره تخصصی می‌شوند. درس خارج فقه در این مقطع، همه‌روزه بوده و ابوابی از عبادات و معاملات در این دروس ارائه خواهد باشد. درس خارج اصول نیز - به صورت منقح - به صورت درس هرروزه در این مقطع آغاز، و تا آخر مقطع خارج تخصصی ادامه می‌یابد.

دروس تکمیلی

دانش‌های مورد نیاز در این برنامه، به فقه و اصول محدود نبوده و علاوه بر آنها، دروس تکمیلی، مانند درایه و رجال، تفسیر، فلسفه و دروس بنیادین همچون آشنایی تحلیلی و نقادانه با مبانی و فلسفه علوم جدید نیز پیش‌بینی شده تا دانش‌پژوهان را با پیشینه دانش‌های جدید و نسبت آنها با مبانی اندیشه دینی آشنا سازد. دروس آشنایی با رشته‌های تخصصی نیز در این مقطع ارائه می‌شود تا طلاب محترم با آگاهی کافی، نسبت به انتخاب رشته اقدام کنند. علاوه بر این، دروس عمومی شامل آموزش عربی معاصر، ادبیات فارسی و همچنین آموزش زبان انگلیسی در حد فهم متون تخصصی مرتبط با رشته و نیز آموزش مهارت‌های پژوهشی مورد نیاز از برنامه‌های این مقطع می‌باشد.

طلاب محترم در این مقطع نسبت به نگارش پایان‌نامه سطح ۳ حوزه اقدام و تا پایان مقطع از آن دفاع خواهند نمود.

۳. مقطع خارج تخصصی

دانش پژوهان پس از اتمام موفقیت آمیز مقطع خارج عمومی به «مقطع خارج تخصصی» که به مدت ۴ سال ادامه دارد وارد و در یکی از رشته فقه‌های دایر به تحصیل ادامه می‌دهند. درس خارج فقه در این مقطع بر فراگیری ابواب اختصاصی فقهی مرتبط با رشته انتخاب شده متمرکز می‌باشد. این درس، به صورت پژوهش محور و تطبیق با مسائل مستحدثه ارائه می‌شود.

برنامه آموزشی مقطع خارج تخصصی

برنامه تحصیلی این مقطع، به شرح ذیل خواهد بود:

- * ادامه درس خارج اصول تا پایان یک دوره خارج اصول (به مدت هشت سال)
- * درس خارج فقه مشترکات. در این مرحله، طلاب، ابواب متعارف فقهی مرتبط با رشته تحصیلی را با شرکت همه‌روزه در درس خارج، به صورت پژوهش محور خواهند گذراند. مقصود از فقه مشترکات، مسائل و مباحث مشترک میان ابواب فقهی آن رشته مانند مباحث مطرح شده در کتاب فقه العقود آیت‌الله سید کاظم حائری (حفظه الله) در ابواب معاملات است. شایان ذکر است که در این درس، مباحث مطرح شده، به فروع متداول در کتب متعارف فقهی محدود نبوده و مسائل و موضوعات مستحدث نیز مورد بحث قرار می‌گیرد.
- * ابواب اختصاصی فقهی مرتبط با رشته تخصصی. مانند اجاره، وکالت، رهن و یا شرکت، و در فقه جزا نیز ابواب حدود، دیات و قصاص نیز محور بحث و تحقیق در هر رشته خواهند بود.
- * یک دوره دروس آکادمیک مرتبط با رشته فقه تخصصی، در حدی که دانش پژوهان بر این دانش‌ها تسلط یافته و برای فهم و تحلیل مسائل مرتبط با حوزه‌های دانش جدید از کمک کارشناسان آن رشته بی‌نیاز باشند. این دروس در هفته ۶ تا ۸ ساعت ارائه می‌شود.

پژوهش در مقطع تمهیدی و خارج

با توجه به نقش مهم فعالیت‌های پژوهشی در ارتقای توانمندی علمی دانش پژوهان و لزوم اهتمام به آن از مراحل آغازین تحصیل، برنامه پژوهشی ذیل در مقطع تمهیدی و خارج برنامه‌ریزی شده است: الف. تقریر دروس. هدف از نوشتن تقریر دروس فقه و اصول، به‌ویژه در مقطع خارج، افزایش توان مراجعه به منابع و تقویت قدرت فهم و تحلیل مطالب عمیق علمی می‌باشد. از این رو، تقریر باید با

مراجعه به متون و منابع اصلی بحث صورت گرفته و نوشته، حاصل فهم و تقریر طلاب باشد؛ و نه نگارش بیان استاد.

ب. تحقیق مرتبط با مباحث درس. در مقاطع تمهیدی و خارج، انجام تحقیقات مرتبط با دروس روزانه مورد تاکید می‌باشد؛ به گونه‌ای که در هر سال تحصیلی، چند تحقیق فقهی یا اصولی مرتبط با دروس ارائه شده، توسط طلاب انجام شود. تحقیق درسی باید شامل: تتبع در اقوال و ادله، تبیین دیدگاه‌ها و بیان ثمره عملی با رعایت قواعد تحقیق باشد. این تحقیق‌ها، توسط اساتید ارزیابی می‌شود و جلسات نقد و بررسی آنها با حضور طلاب برگزار می‌گردد.

ج. ارائه مقاله علمی. تولید حداقل یک مقاله علمی در هر سال، با تأکید بر جنبه نوآوری آن، پیش‌بینی شده است. این مقالات، ضمن واجد بودن محتوای علمی قابل قبول، باید از نظر شکلی و ساختاری نیز از استانداردهای مقاله علمی برخوردار باشند.

ه: نگارش و دفاع از پایان نامه سطح ۴ حوزه در این مقطع صورت می‌گیرد.

۴. مقطع عالی پژوهشی

پس از اتمام دوره ۴ ساله تخصصی، برنامه آموزشی ۸ ساله موسسه فارغ التحصیلان برای «مقطع عالی پژوهشی» پذیرش می‌شوند و در یک دوره تقریبی ۲ ساله، توانایی انجام پژوهش‌های ناظر به تولید علم و نظریه خود را به فعلیت می‌رسانند. پژوهش‌ها در این مقطع عمدتاً بر بحث و تحقیق در مباحث نوظهور فقهی مرتبط با رشته تخصصی متمرکز خواهد بود.

کار فقهی در این مقطع، به صورت کاملاً پژوهشی و موضوع‌محور ارائه می‌شود. پژوهشگران، با هدایت اساتید مبرز، پژوهش را بر روی موضوعات تعیین شده انجام می‌دهند. با پایان این مرحله، پژوهشگران پرتلاش و سخت کوش به کسب توانایی اجتهاد و تولید علم و نظریه در عرصه تخصصی نایل می‌گردند.

۵. هسته‌های پژوهشی

بر اساس هدف موسسه عالی فقه و علوم اسلامی که تربیت اندیشمندان دارای توانایی تولید علم و نظریه در عرصه فقه‌های تخصصی است «اندیشکده فقه معاصر» با هدف فراهم کردن شرایط کار عمیق علمی برای فارغ التحصیلان ممتاز مقطع عالی پژوهشی تاسیس خواهد شد تا پژوهشگرانی که به توانایی تولید علم و نظریه دست یافته‌اند به پژوهش پیرامون معضلات فقهی نظام اجرایی و مدیریتی ج ۱۱ در بخش‌های مختلف پرداخته و نظریات راهگشایی را ارائه کنند. مسائل و موضوع‌های تخصصی

مورد پژوهش در هسته‌ها، بر نیازهای فقهی نظام اسلامی و نهادهای سیاسی، اقتصادی و اجتماعی متمرکز بوده و در ارتباط مستقیم با نهادهای حاکمیتی نظام تعریف خواهد شد.

امور فرهنگی

رشد و تعالی اخلاق و معنویت، از دیرباز از ارکان هویت حوزه‌های علمیه شیعه بوده و بزرگان حوزه‌های علمیه در طول تاریخ درخشان آن، پیوسته در عرصه تهذیب اخلاقی، ورع و تقوا، پیشتاز و مقتدای طلاب و مردمان با ایمان بوده‌اند. در همین راستا، امر تربیت و تهذیب اخلاقی و معنوی، مورد اهتمام این مؤسسه می‌باشد. فعالیت‌های تربیتی و فرهنگی در مؤسسه، بر محورهای ذیل خواهد بود:

- * فعالیت‌های اخلاقی - معنوی، مانند برگزاری درس اخلاق و مراسم عبادی و معنوی که با هدف گسترش و ارتقای روحیه معنوی و بندگی حق تعالی، در میان طلاب و خانواده‌های آنان انجام می‌شود؛
- * فعالیت‌های تربیتی و مشاوره، شامل راهنمایی و هدایت تربیتی و روان‌شناختی طلاب، و نیز تقویت مهارت‌های فردی و اجتماعی آنان؛

- * فعالیت‌های فرهنگی، شامل هدایت و حمایت از فعالیت‌های فرهنگی - مذهبی طلاب برای خود و خانواده‌هایشان، مانند برگزاری مراسم مذهبی و انقلابی و برنامه‌های ورزشی جهت افزایش نشاط و پویایی طلاب و خانواده‌ها و کارمندان و نیز سفرهای زیارتی و سیاحتی طلاب و خانواده‌های ایشان؛
- * فوق برنامه‌های آموزشی و مطالعاتی که با هدف ارتقای توانمندی فکری و دانشی طلاب و خانواده‌ها در زمینه‌های مختلف، مانند: تفسیر و معارف دینی، مهارت‌های سبک زندگی و ارتقای توان درک و تحلیل مسائل فرهنگی، اجتماعی و سیاسی - انقلابی برنامه‌ریزی می‌شود.

- * امور فرهنگی - تربیتی خانواده‌های طلاب. توجه ویژه به امور تربیتی و فرهنگی فرزندان و همسران محترم طلاب مدرسه، از اولویت‌های فرهنگی - تربیتی مؤسسه است و شامل مواردی از قبیل: ارائه مشاوره، آموزش مباحث اخلاقی و تربیتی، کلاس‌های مهارت‌افزایی، ورزش و اردوهای تفریحی می‌باشد.

حمایت‌ها

طلابی که تمام وقت خود را صرف برنامه‌های علمی مؤسسه می‌کنند از شهریه عمومی مؤسسه و نیز شهریه اختصاصی مدرسه برخوردار می‌شوند. علاوه بر آن، کارانه پژوهشی به ازاء تولیدات خود در بخش تحقیق و پژوهش به آنان تعلق می‌گیرد.